

31999Y1009(01)

1999.10.9.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

C 288/2

A KÖZÖSSÉG IRÁNYMUTATÁSA A NEHÉZ HELYZETBEN LÉVŐ VÁLLALKOZÁSOK MEGMENTÉSÉHEZ ÉS SZERKEZETÁTALAKÍTÁSÁHOZ NYÚJTOTT ÁLLAMI TÁMOGATÁSOKRÓL

(A tagállamok megfelelő intézkedési javaslatokat is magában foglaló értesítése)

(1999/C 288/02)

(EGT vonatkozású szöveg)

1. BEVEZETÉS

- (1) A Bizottság 1994-ben fogadta el első iránymutatását a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról ⁽¹⁾. Az iránymutatás hatályát 1999. december 31-ig meghosszabbították ⁽²⁾. 1997-ben a Bizottság a mezőgazdaságra vonatkozó különös szabályokkal egészítette ki iránymutatását ⁽³⁾.
- (2) Iránymutatásának ezzel – az előző változatokra épülő – szövegváltozatával a Bizottság célja az, hogy számos tényező által ösztönzött változtatásokat hajtson végre és tisztázza álláspontját. Először is, a belső piac megvalósítása megköveteli az állami támogatások szigorúbb figyelemmel kísérését. Az Európai Unió feldolgozóipari és egyes egyéb ágazataiban nyújtott állami támogatásokkal kapcsolatos hatodik és hetedik vizsgálat ⁽⁴⁾ növekedést mutat, elsősorban a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentésére és szerkezetátalakítására nyújtott ad hoc támogatások volumenében, az új német tartományokban (*Länder*) a *Treuhandanstalt* vagy a *Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben* által nyújtott támogatások figyelembevétele nélkül is. Az egységes valuta bevezetése felgyorsítja a Közösségen belüli kereskedelem növekedési trendjét, ami még érezhetőbbé teszi majd a megmentési és szerkezetátalakítási támogatásoknak a Közösségen belüli versenyre gyakorolt hatását. Továbbá az egységes piacra vonatkozó cselekvési tervben ⁽⁵⁾ a Közösség elkötelezte magát a megmentési és szerkezetátalakítási támogatásokra vonatkozó szabályok további szigorítása mellett, figyelembe véve ugyanakkor a megfelelő mértékű támogatások szerepét a szerkezetátalakítás társadalmi hatásainak tompításában. A Bizottság ezért úgy határozott, hogy tisztázza a megmentési és szerkezetátalakítási támogatásokra vonatkozó szabályokat, és szigorúbb keretekbe foglalja az ilyen támogatások vizsgálatának alapjául szolgáló iránymutatást.
- (3) A nehéz helyzetben lévő vállalkozások csódtól való megmentésére és szerkezetátalakításának támogatására nyújtott állami támogatások csak bizonyos feltételek mellett tekinthetők jogszerűnek. Indokolhatják például szociális vagy regionális politikai szempontok, a kis- és középvállalkozások jótékony gazdasági szerepe figyelembevételének szükségessége, vagy – kivételes esetben – a versenyző piaci

struktúra fenntartásának szükségessége olyan helyzetben, amikor egyes vállalkozások eltűnése monopólium, illetve kifejezetten oligopolisztikus helyzet kialakulásához vezethet.

2. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK, VALAMINT AZ IRÁNYMUTATÁS HATÁLYA ÉS UTALÁSAI AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOKRA VONATKOZÓ EGYÉB ELŐÍRÁSOKRA

2.1. A „NEHÉZ HELYZETBEN LÉVŐ VÁLLALKOZÁS” FOGALMA

- (4) A Közösség nem határozta meg a „nehéz helyzetben lévő vállalkozás” fogalmát. Az iránymutatás alkalmazásában ugyanakkor a Bizottság akkor tekint egy vállalkozást nehéz helyzetben lévőnek, ha az képtelen – akár saját erejéből, akár pedig a tulajdonosai/résztvényesei vagy a hitelezői által biztosított források révén – arra, hogy megállítsa a veszteségek halmozódását, amely a hatóságok külső beavatkozása nélkül szinte teljes bizonyossággal azt eredményezné, hogy rövid- vagy középtávon feladja üzleti tevékenységét.
- (5) Ennek az iránymutatásnak az alkalmazásában valamely vállalkozás, függetlenül méretétől, illetve a körülményektől, akkor tekinthető nehéz helyzetben lévőnek, ha:
- a) korlátolt felelősségi alapon működő társaság ⁽⁶⁾ esetén törzstőkéjének több mint a fele nincs meg ⁽⁷⁾, és annak több mint egynegyede az előző 12 hónap során veszett el; vagy
  - b) korlátlan felelősségű társaság ⁽⁸⁾ esetén a társaság könyveiben kimutatott tőkének több mint a fele nincs meg, és annak több mint egynegyede az előző 12 hónap során veszett el; vagy
  - c) a hazai jog szerint az adott vállalkozás – függetlenül a vállalkozási formától – megfelel a kollektív fizetési kép-telenségi eljárás kritériumainak.

⁽¹⁾ HL C 368., 1994.12.23., 12. o.

⁽²⁾ HL C 67., 1999.3.10., 11. o.

⁽³⁾ HL C 283., 1997.9.19., 2. o., lásd az 5. fejezet címsorára vonatkozó lábjegyzetet is.

⁽⁴⁾ COM(1998) 417. végleges; COM(1999) 148. végleges.

⁽⁵⁾ CSE(97) 1. végleges.

⁽⁶⁾ Ez különösen a 90/605/EGK irányelvvel (HL L 317., 1990.11.16., 60. o.) módosított 78/660/EGK tanácsi irányelv (HL L 222., 1978.8.14., 11. o.) 1. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében említett társasági formákra vonatkozik.

⁽⁷⁾ A Tanács 77/91/EGK irányelvében (HL L 26., 1977.1.30., 1. o.) foglalt rendelkezésekhez hasonlóan.

⁽⁸⁾ Ez különösen a 90/605/EGK irányelv 1. cikkében említett társasági formákra vonatkozik.

- (6) Egy vállalkozás nehéz helyzetének szokásos jelei a növekvő veszteségek, a csökkenő forgalom, a felhalmozódó leltári készletek, a fölös kapacitás, a lanyhuló cash-flow, a növekvő adósságok, az emelkedő kamatköltségek és a zuhanó vagy nullára leírt nettó eszközérték. Súlyos helyzetben nem kizárt, hogy a vállalkozás már fizetési-képtelenné vált, vagy a hazai jog alapján kollektív fizetési-képtelenségi eljárást indítottak ellene. Az utóbbi esetben ez az iránymutatás az ilyen eljárással összefüggésben nyújtott valamennyi olyan támogatásra vonatkozik, amelynek eredményeként a vállalkozás folytatni tudja üzleti tevékenységét. Egy nehéz helyzetben lévő vállalkozás mindenesetre csak akkor jogosult támogatásra, ha igazolni lehet, hogy képtelen saját erejéből, illetve a tulajdonosai/résztvényesei vagy a hitelezők által biztosított források bevonásával talpra állni.
- (7) Ennek az iránymutatásnak az alkalmazásában az újonnan alapított vállalkozások ⁽¹⁾ nem jogosultak megmentési vagy szerkezetátalakítási támogatásra még akkor sem, ha induló pénzügyi helyzetük bizonytalan. Ez akkor fordul elő például, ha új vállalkozás keletkezik egy korábbi vállalkozás felszámolásából, vagy veszi át ilyen vállalkozás teljes eszközállományát ⁽²⁾.
- (8) Egy nagyobb csoporthoz tartozó társaság rendszerint nem jogosult megmentési vagy szerkezetátalakítási támogatásra, kivéve ha a társaság igazoltan saját működése, és nem a csoporton belüli önkényes költségfelosztás eredményeként jutott bajba, és a nehézségek túl súlyosak ahhoz, hogy megoldhatóak legyenek a csoport által.

2.2. A MEGMENTÉSI ÉS A SZERKEZETÁTALAKÍTÁSI TÁMOGATÁSOK MEGHATÁROZÁSA

- (9) A megmentési és a szerkezetátalakítási támogatásokra ugyanazok az iránymutatások vonatkoznak, mivel a hatóságoknak mindkét esetben nehéz helyzetben lévő vállalkozással van dolguk, és a megmentés, illetve a szerkezetátalakítás gyakran ugyanannak a folyamatnak két különböző fázisát jelentik, még ha más-más eljárásokat foglalnak is magukban.
- (10) A megmentési támogatás jellegénél fogva átmenti támogatást jelent. Célja az, hogy segítsen felszínen tartani egy nehéz helyzetben lévő vállalkozást annyi ideig, amíg kidolgoznak egy szerkezetátalakítási vagy felszámolási tervet, és/vagy amíg a Bizottság meghozza határozatát a tervvel kapcsolatban.

(1) Ha egy vállalkozás leányvállalatot hoz létre egyszerűen azért, hogy átvigye abba eszközeit és esetleg a forrásait is, az nem minősül új vállalkozás alapításának.

(2) Ez alól a szabály alól az egyetlen kivételt az új német tartományokban a Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben által a privatizációs feladatával összefüggésben kezelt, és 1999. december 31-ig felszámolás vagy eszközátvétel útján keletkező vállalkozásokat érintő egyéb hasonló esetek jelentik.

- (11) A szerkezetátalakítás ugyanakkor egy koherens és távlati tervre épül, amely helyreállítja a vállalkozás hosszú távú életképességét. A szerkezetátalakítás rendszerint az alábbi elemek közül egyet vagy többet foglal magában: a vállalkozás tevékenységének hatékonyabb alapokon történő átszervezése és ésszerűsítése, amelybe jellemző módon beletartozik a veszteséges tevékenységektől való visszavonulás, azoknak a tevékenységeknek az átszervezése, amelyek ismét versenyképessé tehetőek és – lehetőség szerint – új és életképes tevékenységek irányában végrehajtott diverzifikáció. A fizikai szerkezetátalakítást rendszerint pénzügyi szerkezetátalakításnak (tőkejuttatás, adósságcsökkentés) kell kísérnie. Az iránymutatás keretében folyó szerkezetátalakítási műveletek ugyanakkor nem korlátozódhatnak a múltbeli veszteségek kiegyenlítésére irányuló pénzügyi támogatásra a veszteséget okozó problémák megoldása nélkül.

2.3. HATÁLY

- (12) Ez az iránymutatás ágazattól függetlenül valamennyi vállalkozásra egyaránt vonatkozik (az ESZAK-Szerződés hatálya alá tartozó ágazatok kivételével), az érintett ágazat nehéz helyzetben lévő vállalkozásaira vonatkozó különös szabályok ⁽³⁾ sérelme nélkül. A mezőgazdaságra 1997-ben elfogadott különös szabályokat az 5. fejezet tartalmazza.

2.4. AZ EK-SZERZŐDÉS 87. CIKKE (1) BEKEZDÉSÉNEK ALKALMAZHATÓSÁGA

- (13) A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentésére vagy szerkezetátalakítására nyújtott állami támogatások, jellegükből adódóan gyakran torzítóan hatnak a versenyre. Amennyiben érinti a tagállamok közötti kereskedelmet, az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének a hatálya alá tartozik.
- (14) A szerkezetátalakítási támogatás számos különböző formát ölthet, mint például tőkejuttatás, adósságelengedés, kölcsön, mentesség adó vagy társadalombiztosítási járulék fizetése alól, illetve hitelgarancia. Megmentés esetén azonban, hacsak az állami támogatásokról szóló egyéb közösségi jogi aktus kifejezetten másként nem rendelkezik, a segítségnyújtás kölcsön folyósítására, illetve hitelgarancia vállalására korlátozódhat [lásd a (23)–(27) pontot].
- (15) A támogatás forrása elhelyezkedhet a közigazgatás bármely szintjén ⁽⁴⁾, azaz központi, regionális vagy helyi szinten, vagy származhat a tagállamok és a közvállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról szóló, 1980.

(3) Ilyen jellegű különös szabályok vonatkoznak a hajóépítésre (1540/98/EK rendelet, HL L 202., 1998.7.18., 1. o.), a gépjárműiparra (HL C 279., 1997.9.15., 1. o.) és a légi közlekedési ágazatra (HL C 350., 1994.12.10., 5. o.).

(4) Ideértve a közösségi pénzalapokból társfinanszírozott támogatásokat is.

június 25-i 80/723/EGK bizottsági irányelv ⁽¹⁾ 2. cikkében meghatározott „közvállalkozástól”. Így például a megmentési vagy szerkezetátalakítási támogatás származhat állami holdingtársaságoktól vagy közfinanszírozású befektetési társaságoktól ⁽²⁾ is.

- (16) Annak megállapítására, hogy a hatóságok által a saját tulajdonukban lévő vállalkozásoknak adott újabb tőkejuttatás mikor hordoz magában támogatási elemeket, a „piacgazdasági magánbefektető” elvét ⁽³⁾ kell követni. Ez kimondja, hogy ha az adott körülmények között egy piacgazdaságban működő racionális magánbefektető is rendelkezésre bocsátotta volna a pénzügyi forrást, a vállalkozásnak nyújtott pénzeszköz, illetve kezességvállalás nem tekintendő támogatást tartalmazónak.
- (17) Amennyiben az állam olyan vállalkozásnak biztosít pénzeszközt, illetve kezességvállalást, amely pénzügyi nehézségekkel küszködik, valószínűsíteni kell, hogy a pénzügyi transzfer állami támogatást hordoz magában. Tehát az ilyen pénzügyi tranzakciókról előzetesen tájékoztatni kell a Bizottságot, megfelelő esetben az általános támogatási programról szóló bejelentés keretében, a Szerződés 88. cikke (3) bekezdésének ⁽⁴⁾ megfelelően. A támogatás szándéka még inkább feltételezhető azokban az esetekben, amikor szerte a Közösségben vagy az EGT-ben strukturális termelési többletkapacitás uralkodik azon a piacon, ahol a kedvezményezett vállalkozás tevékenykedik, illetve amikor az iparág egésze nehézségekkel küszködik.
- (18) A megmentési vagy szerkezetátalakítási támogatás elbírálását nem befolyásolhatják a támogatott vállalkozás tulajdonosi szerkezetét érintő változások.

2.5. A KÖZÖS PIACCAL VALÓ ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉG

- (19) A Szerződés 87. cikke (2) és (3) bekezdésének értelmében a 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozó támogatások a közös piaccal összeegyeztethetőnek minősülnek. Eltekintve azoktól a támogatásoktól, amelyek célja a nemzeti természeti csapások vagy rendkívüli események által okozott károk helyreállítása [87. cikk (2) bekezdés b) pont], amelyekre nem vonatkozik ez az iránymutatás, az egyedüli elv, amelynek alapján a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentésére vagy szerkezetátalakítására nyújtott támogatások összeegyeztethetőnek tekinthetők, a 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja. E rendelkezés alapján a

Bizottság jogosult engedélyezni az „egyes gazdasági tevékenységek (.....) fejlődését előmozdító támogatást, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben.”

- (20) A Bizottság úgy véli, hogy az iránymutatásban foglalt feltételek betartása esetén a megmentésre és szerkezetátalakításra nyújtott támogatások hozzájárulhatnak a gazdasági tevékenységek fejlődéséhez anélkül, hogy hátrányosan befolyásolják a kereskedelmet a Közösség érdekeivel ellentétes mértékben. Ha a megmentésre vagy szerkezetátalakításra kijelölt vállalkozások támogatott területeken helyezkednek el, a Bizottság az (53) és az (54) pontban foglalt rendelkezéseknek megfelelően figyelembe veszi a 87. cikk (3) bekezdésének a) és c) pontjában említett regionális szempontokat is.

2.6. A KÖZÖSSÉGI JOG EGYÉB RENDELKEZÉSEI

- (21) Hangsúlyozni kell, hogy a Bizottság nem engedélyezheti megmentési, illetve szerkezetátalakítási támogatás nyújtását nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak olyan esetben, ha a támogatás feltételei sértik a Szerződés rendelkezéseit, a 87. és a 88. cikk kivételével, vagy a másodlagos jogot.

3. AZ EGYEDI BEJELENTÉS ÚTJÁN A BIZOTTSÁG TUDOMÁSÁRA HOZOTT MEGMENTÉSI ÉS/VAGY SZERKEZETÁTALAKÍTÁSI TÁMOGATÁSOK ENGEDÉLYEZÉSÉNEK ÁLTALÁNOS FELTÉTELEI

- (22) Ez a fejezet kizárólag azokkal a támogatásokkal foglalkozik, amelyeket egyedileg jelentenek be a Bizottságnak. Bizonyos körülmények között a Bizottság engedélyezhet megmentési vagy szerkezetátalakítási támogatási programokat is a 4. fejezetben foglalt feltételek szerint.

3.1. MEGMENTÉSI TÁMOGATÁS

- (23) A Bizottság általi jóváhagyásához a (12) pontban meghatározott megmentési támogatásnak meg kell felelnie a következő feltételeknek:
- a) hitelgarancia, illetve kölcsön formájában nyújtott likviditási támogatásból kell állnia ⁽⁵⁾. A kölcsön kamatlábának mindkét esetben legalábbis összehasonlíthatónak kell lennie a jól működő vállalkozásoknak nyújtott kölcsönöknél szokásos kamatlábbal, és különösen a Bizottság által elfogadott referencia-kamatlábakkal;

⁽¹⁾ A 93/84/EGK irányelvvvel (HL L 254., 1993.10.12., 16. o.) módosított irányelv (HL L 195., 1980.7.29., 35.o.).

⁽²⁾ Lásd a Bíróságnak a Steinike és Weinlig kontra Németország 78/76 sz. ügyben 1977. március 22-én hozott ítéletét (EBHT 1977. 595.o.); Crédit Lyonnais/Usinor-Sacilor, a Bizottság IP(91) 1045 számú sajtóközleménye.

⁽³⁾ Lásd a feldolgozóiparban működő közvállalkozásokról szóló közleményt (HL C 307., 1993.11.13., 3.o.).

⁽⁴⁾ Lásd különösen a feldolgozóiparban működő közvállalkozásokról szóló közlemény 27. pontját.

⁽⁵⁾ Kivételt képezhet a bankszektorban azzal a céllal nyújtott megmentési támogatás, hogy az adott hitelintézet ideiglenesen folytathassa banki tevékenységét a hatályos prudenciális jogszabályoknak megfelelően (a Tanács 1989. december 18-i 89/647/EGK irányelve a hitelintézetek szolvenciamutatójáról, HL L 386., 1989.12.30., 14. o.). A b) ponttól eltérő formában, például tőkejuttatás vagy alárendelt kölcsön formájában nyújtott valamennyi támogatást figyelembe vesznek a szerkezetátalakítási terv keretében végrehajtott kompenzációs intézkedéseknek a (35)–(39) pontnak megfelelő vizsgálata során.

- b) olyan kölcsönökhöz kell kapcsolódnia, amelyeket az utolsó részlet folyósításától számított legfeljebb tizenkét hónapon belül vissza kell fizetni ⁽¹⁾;
- c) súlyos szociális problémáknak kell indokolniuk, és nem megengedhető, hogy nemkívánatos hatásai jogtalanul begyűrűzzenek a többi tagállamba;
- d) a bejelentéskor az érintett tagállamnak köteleznie kell magát arra, hogy a megmentési támogatás engedélyezését követő hat hónapon belül a Bizottság elé terjeszt egy szerkezetátalakítási vagy felszámolási tervet, illetve annak bizonyítékát, hogy a kölcsönt teljes egészében visszafizették és/vagy a kezességvállalás megszűnt;
- e) olyan összegre kell korlátozódnia, amely feltétlenül szükséges a vállalkozás üzleti tevékenységének fenntartásához abban az időszakban, amelyre a támogatást engedélyezik (például a bérköltségek vagy folyó beszerzések fedezésére).
- (24) A megmentési támogatást kezdetben legfeljebb hat hónapra vagy – ha az érintett tagállam ez alatt az időszak alatt szerkezetátalakítási tervet terjesztett elő – annyi időre engedélyezik, amíg a Bizottság meghozza határozatát a tervvel kapcsolatban. Kellően indokolt rendkívüli esetekben, az érintett tagállam kérelmére a Bizottság meghosszabbíthatja a kezdeti hathónapos időtartamot.
- (25) A megmentési támogatás egyszeri művelet, amelynek célja, hogy meghatározott ideig – amíg a jövőjét fel nem mérik –, működésben tartson egy vállalkozást. Nem megengedhető ugyanakkor az olyan ismételt megmentési támogatás, amelynek célja csupán a status quo fenntartása, az elkerülhetetlen következményeket elodáztatva, a járulékos gazdasági és szociális problémákat pedig más, hatékonyabban működő termelőkre vagy egyéb tagállamokra hárítva.
- (26) Ha egy tagállam a hathónapos határidő lejárta előtt nem adja át a (23) d) pontban meghatározott információt, és nem terjeszt elő kellően indokolt kérelmet a határidő meghosszabbítására, a Bizottság kezdeményezi a 88. cikk (2) bekezdésében foglalt eljárás végrehajtását.
- (27) A megmentési támogatás jóváhagyása nem jelenti feltétlenül azt, hogy utóbb jóváhagyásra kerül egy szerkezetátalakítási terv szerinti támogatás is; az ilyen támogatásokat önmagukban, saját jellemzőik alapján kell elbírálni.

⁽¹⁾ A megmentési támogatáshoz kapcsolódó kölcsön visszafizetésének fedezetéül szolgálhat esetleg a Bizottság által utóbb jóváhagyott szerkezetátalakítási támogatás is.

3.2. SZERKEZETÁTALAKÍTÁSI TÁMOGATÁS

3.2.1. Alapelv

- (28) A szerkezetátalakítási támogatás számos versennyel kapcsolatos megfontolást vet fel, mivel a strukturális alkalmazkodás terhének, és az azt kísérő szociális és gazdasági problémáknak egy részét igazságtalan módon más tagállamokra, illetve olyan termelőkre hárítja, akik támogatás nélkül működnek. Általános elvként tehát csak olyan körülmények között engedhető meg szerkezetátalakítási támogatás nyújtása, ha az bizonyíthatóan nem ellentétes a közösségi érdekekkel. Ez csak a szigorú követelmények betartásával, illetve akkor lehetséges, ha a versenytorzulást biztosan ellensúlyozzák a vállalkozás életben maradásából fakadó előnyök (különösen, ha a vállalkozás tevékenységének beszüntetésével járó létszámcsökkentés nettó hatása, a beszállítókra gyakorolt hatásokkal együtt nyilvánvalóan súlyosbíthatná a helyi, regionális vagy országos méretű foglalkoztatási problémákat, vagy rendkívüli esetben, ha a vállalkozás eltűnése monopólium, illetve kifejezetten oligopolisztikus helyzet kialakulásához vezetne), és – szükség esetén – megfelelő kompenzációs intézkedéseket hoznak a versenytársak javára.

3.2.2. A támogatás engedélyezésének feltételei

- (29) A támogatott területekre, a kis- és középvállalkozásokra, illetve a mezőgazdasági ágazatra vonatkozó különös rendelkezésekre [lásd az (53), az (54) és az (55) pontot, valamint az 5. fejezetet] is figyelemmel, a Bizottság csak a következő feltételek esetén hagyja jóvá a támogatásnyújtást:
- a) *A vállalkozás támogathatósága*
- (30) A vállalkozásnak, az iránymutatás értelmezésében, nehéz helyzetben lévőnek kell minősülnie (lásd a (4)–(8) pontot).
- b) *Az életképesség helyreállítása*
- (31) A támogatásnyújtás feltétele a szerkezetátalakítási terv végrehajtása, amelyet valamennyi egyedi támogatás esetén jóvá kell hagyni a Bizottsággal.
- (32) A szerkezetátalakítási tervnek – amely időtartamának a lehető legrövidebbnek kell lennie – ésszerű időn belül helyre kell állítania a vállalkozás hosszú távú életképességét a jövőbeni működési körülményekre vonatkozó reális feltételezések alapján. A szerkezetátalakítási támogatást tehát megvalósítható szerkezetátalakítási tervvel kell összekapcsolni, amely iránt az érintett tagállam elkötelezi magát.

A kellően részletes tervet, beleértve egy piacfelmérést ⁽¹⁾ is, be kell nyújtani a Bizottságnak. Az életképesség javulásának elsősorban a szerkezetátalakítási tervben foglalt belső intézkedésekből kell fakadnia, és alapulhat olyan külső tényezőkön is, mint az ár- és a keresletbeli változások, amelyekre a vállalkozásnak nincs jelentős befolyása, amennyiben a piaccal kapcsolatos feltételezések általánosságban elfogadhatók. A szerkezetátalakításnak együtt kell járnia azoknak a tevékenységeknek a beszüntetésével, amelyek az átalakítást követően is strukturálisan veszteségesek maradnának.

(33) A szerkezetátalakítási tervnek ismertetnie kell mindazokat a körülményeket, amelyek nehéz helyzetbe hozták a vállalkozást, lehetővé téve annak elbírálását, hogy a javasolt intézkedések megfelelőek-e. A tervnek figyelembe kell vennie – többek között – az érintett termékpiacon uralkodó és a jövőben várható keresleti-kínálatti viszonyokat, forgatókönyveket készítve a helyzet legkedvezőbb, illetve legkedvezőtlenebb alakulására, valamint egy köztes állapotra vonatkozó feltételezések alapján, és feltüntetve a vállalkozás erős, illetve gyenge vonásait. A tervnek lehetővé kell tennie a vállalkozás számára, hogy olyan új struktúra felé haladjon, amely hosszú távú esélyt kínál az életképességre, és arra, hogy a vállalkozás a saját lábára álljon.

(34) A tervnek olyan fordulatot kell eredményeznie, amely lehetővé teszi a vállalkozás számára, hogy a szerkezetátalakítást követően fedezni tudja valamennyi költségét, beleértve az amortizációt és a pénzügyi terheket is. A várható tőkemegtérülésnek elégségesnek kell lennie ahhoz, hogy az átalakított vállalkozás saját erejéből is versenyképes legyen a piacon.

c) *A túlzott versenytorzulás megakadályozása*

(35) Intézkedéseket kell tenni a támogatás versenytársakra gyakorolt kedvezőtlen hatásainak a lehető legkisebbre csökkentése érdekében. Ellenkező esetben a támogatást a „közös érdekekkel ellentétesnek”, és ezért a közös piaccal összeegyeztethetetlennek kell tekinteni.

(36) Ez a feltétel rendszerint úgy valósul meg, hogy korlátozzák a vállalkozás piaci jelenlétét a szerkezetátalakítási időszak

⁽¹⁾ Azoknak az információknak a felsorolását, amelyekre a Bizottságnak szüksége van a támogatás kellő ellenőrzéséhez, az I. melléklet tartalmazza.

után. Amennyiben az érintett piac(ok) nagysága ⁽²⁾ elhanyagolható a Közösségen vagy az EGT-n belül, vagy a vállalkozás piaci részesedése jelentéktelen, úgy kell tekinteni, hogy nem áll fenn a túlzott versenytorzulás esete. Ez a feltétel tehát rendszerint nem vonatkozik kis- és középvállalkozásokra, hacsak az adott ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló szabályok másként nem rendelkeznek.

(37) A vállalkozás jelenlétének kötelező korlátozása vagy csökkentése az érintett piac(ok)on kompenzációs tényezőként szolgál a versenytársak javára. Az intézkedésnek arányosnak kell lennie a támogatás versenytorzító hatásával, és különösen az adott vállalkozás relatív piaci jelentőségével. A korlátozás, illetve a csökkentés mértékét a Bizottság határozza meg a szerkezetátalakítási tervhez csatolt piacfelmérés és – amennyiben kezdeményeztek ilyen eljárást – az érdekelt felek által szolgáltatott információk alapján. A vállalkozás jelenlétének csökkentését a szerkezetátalakítási terv és az ahhoz kapcsolódó feltételek útján kell hatályba léptetni.

(38) A Bizottság fontolóra veheti a kompenzációs intézkedések enyhítését, amennyiben az adott vállalkozás szerepének csökkentése vagy korlátozása nyilvánvalóan rontaná a piac szerkezetét, például azáltal, hogy közvetett módon monopólium, illetve kifejezetten oligopolisztikus helyzet kialakulásához vezetne.

(39) A kompenzációs intézkedések különböző formákat ölthetnek annak megfelelően, hogy az adott vállalkozás olyan piacon működik-e, amelyre többletkapacitás jellemző. Annak felmérése során, hogy az adott piacon többletkapacitás uralkodik-e, a Bizottság figyelembe veheti a birtokában lévő, tárgyra vonatkozó összes adatot:

i. amennyiben a Közösség egészében vagy az EGT-ben strukturális termelési többletkapacitás uralkodik a kedvezményezett vállalkozás által kiszolgált piacon, a szerkezetátalakítási tervnek a kapott támogatás összegével és a támogatás piacra gyakorolt hatásával arányos

⁽²⁾ A nagy beruházási programokra nyújtott regionális támogatásokról szóló, több ágazatot átfogó keret (HL C 107., 1998.4.7., 7. o.) 7.6. pontjában rögzített meghatározás szerint: „A piaci részesedés meghatározására szolgáló érintett termékpiac(ok) a beruházási program által előirányzott termékeket és, megfelelő esetben, annak a fogyasztó által (a termékek jellemzői, ára és rendeltetése alapján), illetve a termelő által (a termelőberendezések rugalmassága alapján) számba vehető helyettesítő termékeket foglalja magában. Az érintett földrajzi piac rendszerint az EGT vagy – másik lehetőségként – annak valamely jelentős része, amennyiben az adott területen fennálló versenyfeltételek kellően megkülönböztethetők az EGT egyéb területeitől. Megfelelő esetben az érintett piac(ok) globálisnak is tekinthető(k).” Egy lábjegyzet megállapítja, hogy amennyiben az adott beruházás közbelső javak előállítására vonatkozik, az érintett piac jelentheti a végtermék piacát, amennyiben az előállított termékmennyiség nagyobb részét nem a nyílt piacon értékesítik.

mértékben hozzá kell járulnia a piaci feltételek javításához a termelőkapacitás visszafordíthatatlan csökkentése révén. A kapacitáscsökkentés akkor minősül visszafordíthatatlannak, ha a megfelelő eszközöket tartósan alkalmatlanná teszik a korábbi teljesítmény elérésére, illetve tartósan átalakítják azokat valamely más célra. Ebben az esetben nem elégséges a termelőkapacitás eladása valamelyik versenytársnak, kivéve, ha a létesítményt olyan földrajzi piacon történő használatra értékesítik, ahol folyamatos működtetése várhatóan nem gyakorol jelentős hatást a Közösségen belüli versenyre. A kapacitáscsökkentési kötelezettségnek hozzá kell járulnia a kedvezményezett vállalkozás piaci jelenlétének csökkentéséhez;

- ii. amennyiben a kedvezményezett vállalkozás által kiszolgált piacon nincs strukturális többletkapacitás a Közösség egészében vagy az EGT-ben, a Bizottság ebben az esetben is megvizsgálja, hogy szükség van-e kompenzációs intézkedésekre. Amennyiben az elrendelt kompenzációs intézkedések az érintett vállalkozás kapacitásának csökkentését is magukban hordozzák, a szükséges csökkentés meghatározott eszközök, illetve leányvállalatok átruházásával is elérhető. A Bizottságnak meg kell vizsgálnia az érintett tagállam által javasolt kompenzációs intézkedéseket, függetlenül azok formájától, és meg kell állapítania, hogy azok mértéke elégséges-e a támogatásnyújtás potenciális versenytorzító hatásainak enyhítésére. A szükséges kompenzációs intézkedések vizsgálata során a Bizottság felméri a piaci helyzetet, különös tekintettel annak növekedési ütemére és a kereslet kielégítésének mértékére.

d) *A minimális szintre korlátozott támogatás*

- (40) A támogatás összegét és intenzitását szigorúan a vállalkozás, a részvényesek vagy a vállalkozást magában foglaló csoport meglévő pénzügyi erőforrásainak ismeretében a szerkezetátalakítás lehetővé tételéhez feltétlenül szükséges minimumra kell korlátozni. A támogatás kedvezményezettjeinek a szerkezetátalakítási tervhez jelentős mértékben hozzá kell járulniuk saját forrásaikból, ideértve olyan eszközök eladását, amelyek nem nélkülözhetetlenek a vállalkozás túléléséhez, valamint külső finanszírozásból piaci feltételek mellett. A torzító hatás korlátozása érdekében a támogatás összegét vagy a támogatásnyújtás formáját úgy kell meghatározni, hogy a vállalkozás ne juthasson olyan forrástöbbletbe, amelyet a szerkezetátalakítási folyamathoz nem kapcsolódó agresszív, piactorzító hatású tevékenységre használhat fel. A Bizottság ennek megfelelően vizsgálja felül a vállalkozás szerkezetátalakítás utáni forrásainak szintjét, beleértve az adósságok esetleges halasztását vagy csökkentését követő helyzetet is, különös tekintettel üzleti tevékenységének folytatására az adott ország joga alapján a vállalkozás ellen indított kollektív fizetési képtelenségi eljárást⁽¹⁾ követően. A támogatás részben sem fordítható olyan új beruházás finanszírozására, amely nem elengedhetetlen a vállalkozás életképességének helyreállításához.

(1) Lásd a 6. pont harmadik bekezdését.

- (41) Minden esetben bizonyítani kell a Bizottság előtt, hogy a támogatást kizárólag a vállalkozás életképességének helyreállítására fordítják, anélkül hogy a szerkezetátalakítási terv megvalósítása során lehetővé tennék a kedvezményezett termelőkapacitásának növelését, kivéve amennyiben ez az életképesség helyreállításához elengedhetetlen a verseny túlzott torzítása nélkül.

e) *A támogatás engedélyezésének különleges feltételei*

- (42) A (35)–(39) pontban ismertetett kompenzációs intézkedéseken túlmenően, amennyiben az érintett tagállam nem fogadott el ilyen rendelkezéseket, a Bizottság olyan feltételeket vagy kötelezettségeket szabhat, amelyet szükségesnek ítél ahhoz, hogy a támogatás ne torzíthassa el a versenyt a közös érdekekkel ellentétes mértékben. Így például előírhatja, hogy az érintett tagállam:

i. maga tegyen meg bizonyos intézkedéseket (pl. megnyisson egyes piacokat a Közösség más gazdasági szereplői előtt);

ii. meghatározott kötelezettségeket rójon a kedvezményezett vállalkozásra (pl. azt, hogy tartózkodjon az árdiktáló magatartástól egyes piacokon);

iii. a szerkezetátalakítás időtartama alatt tartózkodjon a kedvezményezett vállalkozás egyéb formában való támogatásától.

f) *A szerkezetátalakítási terv teljes körű végrehajtása és a feltételek betartása*

- (43) A vállalkozás köteles teljes körűen végrehajtani a Bizottság által elfogadott szerkezetátalakítási tervet, és eleget tenni a Bizottság határozatában megállapított minden egyéb kötelezettségének. A terv végrehajtásával kapcsolatos mulasztást vagy az egyéb kötelezettségek be nem tartását a Bizottság a támogatással való visszaélésnek tekinti.

- (44) Amennyiben a szerkezetátalakítási műveletek több éven keresztül tartanak és jelentős összegű támogatás kapcsolódik hozzájuk, a Bizottság előírhatja, hogy a szerkezetátalakítási támogatást részletekben fizessék ki, és az egyes részletek folyósítását a következőktől tegyék függővé:

i. minden egyes kifizetés előtt igazolni kell, hogy a szerkezetátalakítási terv egyes szakaszait a tervezett ütemnek megfelelően végrehajtották; vagy

- ii. minden egyes kifizetés előtt a Bizottság jóváhagyását kell kérni, miután bebizonyosodott, hogy a terv végrehajtása megfelelően folyik.

g) *Ellenőrzés és éves beszámoló*

- (45) Az érintett tagállam által rendszeresen megküldött részletes beszámolók révén lehetővé kell tenni, hogy a Bizottság folyamatosan meggyőződhessen a szerkezetátalakítási terv megfelelő végrehajtásáról.

- (46) A nagyvállalkozásoknak nyújtott támogatások esetében az első ilyen beszámolót rendszerint a támogatás jóváhagyását követő hat hónapon belül kell a Bizottságnak benyújtani. Ezt követően évente legalább egyszer – egy meghatározott időpontban – beszámolót kell küldeni a Bizottságnak mindaddig, amíg a szerkezetátalakítási tervben foglalt célkitűzések megvalósultnak nem minősülnek. A beszámolóknak tartalmazniuk kell minden olyan információt, amelyre a Bizottságnak szüksége van ahhoz, hogy nyomon követhesse a szerkezetátalakítási program végrehajtását, a vállalkozásnak történő folyósítások ütemezését, a vállalkozás pénzügyi helyzetét, és a támogatást jóváhagyó határozatban megállapított feltételek vagy kötelezettségek betartását. A beszámolóknak tartalmazniuk kell a szerkezetátalakítási időszak [lásd a (90)–(93) pontot] során bármely céllal, akár egyedi alapon, akár pedig általános program keretében a vállalkozásnak juttatott támogatásokra vonatkozó valamennyi fontos információt. Amennyiben a Bizottságnak szüksége van egyes kulcsfontosságú információk megfelelő időben történő visszaigazolására, pl. üzembeszárásokkal vagy kapacitáscsökkentésekkel kapcsolatban, gyakoribb beszámolási kötelezettséget is előírhat.

- (47) Amennyiben a támogatást jóváhagyó határozat szigorúbb feltételeket nem ír elő, a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott támogatásoknál általában elég, ha évente megküldik a Bizottságnak a kedvezményezett vállalkozás mérlegét és eredménykimutatását.

3.2.3. Az „először és utoljára” feltétel

- (48) Annak megakadályozására, hogy egyes vállalkozások jogtalanul részesülhessenek támogatásban, szerkezetátalakítási támogatás csak egyetlen alkalommal adható. A tervezett szerkezetátalakítási támogatásról a Bizottságnak küldött bejelentés során a tagállamnak közölnie kell, hogy az adott vállalkozás kapott-e korábban szerkezetátalakítási támogatást, ideértve az iránymutatás hatálybalépése előtt nyújtott és a Bizottságnak be nem jelentett támogatásokat is (1).

Ha igen, és amennyiben a szerkezetátalakítási időszak vége (2) óta kevesebb, mint tíz év telt el, vagy a terv végrehajtása megtorpant, a Bizottság rendszerint (3) csak olyan rendkívüli és előre nem látható körülmények esetén engedélyezi további szerkezetátalakítási támogatás nyújtását, amelyekért a vállalkozás nem felelős (4). Előre nem láthatónak olyan körülmény minősül, amelyre semmiféleképpen nem lehetett számítani a szerkezetátalakítási terv készítésekor.

- (49) E szabály alkalmazását nem érinti a kedvezményezett vállalkozás tulajdonlásában a támogatásnyújtást követően végbemenő változás, illetve olyan bírósági vagy közigazgatási eljárás, amelynek eredményeként a vállalkozás mérlegét rendezettebb alapokra helyezik, csökkentik forrásait, vagy eltörlik korábbi adósságait, amennyiben ugyanaz a vállalkozás folytatja üzleti tevékenységét.

- (50) Amennyiben egy vállalkozás átveszi egy másik vállalkozás eszközeit, különösen olyan vállalkozásét, amelyet a (49) pontban felsorolt eljárások valamelyike vagy az adott ország joga alapján kollektív fizetéseképtelenségi eljárás alá vetettek, és már kapott megmentési vagy szerkezetátalakítási támogatást, a vevőre nem vonatkozik az „először és utoljára” követelmény a következő három feltétel teljesülése esetén:

- a vevő egyértelműen különálló személy a korábbi vállalkozástól;
- a vevő piaci áron szerezte meg a korábbi vállalkozás eszközeit (ezáltal megakadályozva a korábbi vállalkozásnak folyósított támogatás átjuttatását az új vállalkozásnak);

(1) A be nem jelentett támogatásokkal kapcsolatos elemzések során a Bizottság figyelembe veszi annak lehetőségét, hogy a támogatás – nem szerkezetátalakítási támogatásként – összeegyeztethető lett volna-e a közös piaccal.

(2) Ha másként nem rendelkeznek, a szerkezetátalakítási időszak rendszerint akkor ér véget, amikor a szerkezetátalakítási tervben foglalt különböző intézkedések végrehajtására megszabott határidő lejár (lásd az I. melléklet IV. pontjának hatodik francia bekezdését).

(3) Tekintettel a liberalizáció mértékére és az egyes ágazatok sajátos vonásaira, fel kell hívni a figyelmet a következő két helyzetre:

- a légi közlekedési ágazatban, amely 1997 óta teljesen liberalizált, a Bizottság az „először és utoljára” elvet a légi közlekedési ágazatban nyújtott állami támogatásokra vonatkozó iránymutatásban foglalt korlátozások és feltételek szabta kereteken belül alkalmazza,
- más ágazatokban, amennyiben a verseny elől korábban elzárt közösségi piacok liberalizációja új gazdasági feltételeket teremtett, mérlegelni lehet az eltérés lehetőségét.

(4) E pont alkalmazásában, a korábbi NDK-ban működő vállalkozásoknak 1996. január 1. előtt nyújtott, és a Bizottság által a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánított támogatásokat nem veszik figyelembe. A pont továbbá nem vonatkozik az ilyen vállalkozásoknak nyújtott és 2000. december 31. előtt bejelentett támogatásokra sem. Ugyanakkor a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a szerkezetátalakítási támogatás általában csak egyszer indokolt, és ennek az elvnek a szellemében vizsgálja meg a hasonló eseteket.

- c) a korábbi vállalkozás felszámolása vagy fizetőképességének helyreállítása és megvásárlása nem csupán az „elsőször és utoljára” elv alkalmazásának megkerülésére szolgáló eszköz (a Bizottság megállapíthatja, hogy ez az eset áll fenn például, ha a nehézségek, amelyekkel a vevő szembesült, világosan láthatóak voltak a korábbi vállalkozás eszközeinek átvételekor).
- (51) Hangsúlyozni kell ugyanakkor, hogy az iránymutatás szerint nem engedélyezhető támogatásnyújtás eszköz vásárlására, mivel az induló beruházáshoz nyújtott támogatásnak minősül [lásd a (7) pontot is].

3.2.4. A szerkezetátalakítási terv módosítása

- (52) A szerkezetátalakítási támogatás jóváhagyását követően az érintett tagállam a szerkezetátalakítási időszak során kérheti a Bizottság hozzájárulását a szerkezetátalakítási terv, illetve a támogatás összegének módosításához. A Bizottság a következő feltételek teljesülése esetén engedélyez ilyen változtatásokat:
- az átdolgozott tervnek is bizonyítania kell a vállalkozás életképességének ésszerű határidőn belüli helyreállítását;
  - amennyiben növelik a támogatás összegét, az előírt kompenzációs intézkedések mértékének is nagyobbobbnak kell lennie az eredetileg előírtnál,
  - amennyiben a javasolt kompenzációs intézkedések mértéke kisebb az eredetileg tervezettnél, a támogatás összegét hasonlóan csökkenteni kell;
  - a kompenzációs intézkedések végrehajtására meghatározott új ütemtervet csak a vállalkozás vagy az érintett tagállam befolyásán kívül eső okból lehet elhalasztani az eredetileg elfogadott ütemtervvel szemben. Ellenkező esetben a támogatás összegét megfelelően csökkenteni kell.

3.2.5. Szerkezetátalakítási támogatás nyújtása támogatott területeken

- (53) Mivel az EK-Szerződés 158. cikke értelmében a gazdasági és társadalmi kohézió a Közösség elsődleges célkitűzése, és a 159. cikk⁽¹⁾ alapján a Közösség egyéb politikáinak is hozzá kell járulniuk e célkitűzés megvalósításához, a Bizottságnak figyelembe kell vennie a regionális fejlesztés szempontjait a támogatott térségekben nyújtott szerkezetátalakítási támogatás elbírálása során. A tény, hogy egy nehéz helyzetben lévő vállalkozás támogatott térségben helyezkedik el, még nem indokolja a szerkezetátalakítási támogatással kapcsolatos megengedő megközelítést: közép-, illetve hosszú távon nem segíti ugyanis az adott

⁽¹⁾ Az EK-Szerződés 159. cikke kimondja többek között, hogy a „közösségi politikák és fellépések kialakításánál és végrehajtásánál, valamint a belső piac megvalósításánál figyelembe kell venni a 158. cikkben meghatározott célokat, és azoknak hozzá kell járulniuk ezek eléréséhez”.

régiót, ha mesterségesen támogat egyes vállalkozásokat. Tekintettel továbbá a regionális fejlesztés támogatására rendelkezésre álló erőforrások korlátozott voltára, az adott régió érdekeit is az szolgálja leginkább, ha a szűkös forrásokat a lehető leghamarabb olyan alternatív tevékenységek fejlesztésére fordítják, amelyek életképesek és fenntarthatóak. Végezetül a versenytorzulást a minimumra kell szorítani még a támogatott térségekben működő vállalkozások támogatásakor is.

- (54) Így tehát a (29)–(52) pontban felsorolt követelmények a támogatott térségekre is vonatkoznak, még a regionális fejlesztés szempontjainak figyelembevétele esetén is. Amennyiben az adott ágazatban nyújtott állami támogatásokra vonatkozó szabályok másként nem rendelkeznek, a támogatás engedélyezésekor a támogatott térségekben kevésbé szigorú feltételek alkalmazhatók a kompenzációs intézkedések végrehajtását illetően. Amennyiben a regionális fejlesztés szempontjai indokoltá teszik, az előírt kapacitáscsökkentés kisebb mértékű lehet a támogatott térségekben, mint a nem támogatottakban, és különbség tehető a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontja, illetve 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján regionális támogatásra jogosult területek között, az előbbi területeken fennálló regionális problémák súlyosabb voltának figyelembevétele céljából.

3.2.6. Kis- és középvállalkozásoknak nyújtott szerkezetátalakítási támogatás

- (55) A kis- és középkategóriákba⁽²⁾ tartozó vállalkozásoknak nyújtott támogatások általában kevésbé befolyásolják a kereskedelmi feltételeket, mint a nagy vállalkozásoknak nyújtott támogatások. Ugyanez vonatkozik a szerkezetátalakítást segítő támogatásokra is, így tehát a (29)–(47) pontban szabályozott feltételeket kevésbé szigorúan alkalmazzák: a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott szerkezetátalakítási támogatást rendszerint nem kötik kompenzációs intézkedésekhez [lásd a (35)–(39) pontot], kivéve ha az adott ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló szabályok másként rendelkeznek; a beszámoló tartalmára vonatkozó követelmények is kevésbé szigorúak [lásd a (45), a (46) és a (47) pontot]. Másrésztől azonban az „elsőször és utoljára” elvet [(48)–(51) pont] teljes egészében alkalmazni kell a kis- és középvállalkozásokra is.

3.2.7. A szerkezetátalakítás társadalmi költségeinek fedezésére nyújtott támogatás

- (56) A szerkezetátalakítási tervek rendszerint az érintett tevékenységek visszaszorításával vagy beszüntetésével járnak. Ilyen megszigorítások gyakran az ésszerűsítés és a hatékonyság növelése érdekében is szükségesek, függetlenül a

⁽²⁾ A meghatározást lásd a kis- és középvállalkozások meghatározásáról szóló, 1996. április 3-i bizottsági ajánlásban (HL L 107., 1996.4.30., 4. o.).

támogatásnyújtás esetleges feltételeként előírt kapacitáscsökkentéstől (különösen olyan esetekben, amikor a Közösség egészében, illetve az EGT-ben strukturális termelési többletkapacitás uralkodik – lásd a (35)–(39) pontot). Bármilyen legyen is az ok, az ilyen intézkedések általában munkaerő-csökkentéshez vezetnek a vállalatnál.

(57) A tagállamok munkaügyi jogszabályai kialakíthatnak olyan általános szociális biztonsági programokat, amelyek keretében végkielégítést és kordedvezményes nyugdíjat fizetnek közvetlenül az elbocsátott munkavállalóknak. Az ilyen programok nem tekintendők a 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozó állami támogatásoknak, amennyiben az állam közvetlenül a munkavállalókkal és nem az érintett vállalkozással áll kapcsolatban.

(58) A közvetlenül a munkavállalóknak folyósított végkielégítés és kordedvezményes nyugdíj mellett az általános szociális biztonsági programok gyakran arra kötelezik a kormányt, hogy fedezze azoknak az ellátásoknak a költségeit, amelyeket a vállalkozás jogszabályi vagy szerződéses kötelezettségein túl juttat az elbocsátott munkavállalóknak. Ha az ilyen program az automatikus jogosultság előre megszabott követelményeinek megfelelő valamennyi munkavállaló számára – általában ágazati korlátozás nélkül – elérhető, az nem minősül a 87. cikk (1) bekezdése szerinti támogatásnak a szerkezetátalakítást végrehajtó vállalkozás szempontjából. Ha azonban a programot meghatározott iparágak szerkezetátalakításának támogatására használják fel, a program támogatási elemeket is magában hordozhat felhasználási módjának szelektív volta miatt ⁽¹⁾.

(59) A vállalkozásnak a munkaügyi jogszabályokból vagy a szakszervezetekkel kötött kollektív szerződésekből eredő kötelezettsége végkielégítés és/vagy korengedményes nyugdíj fizetésére a normális üzletmenetből fakadó költségek részét képezi, amelyet saját forrásaiból kell fedeznie. Következésképpen támogatásnak számít, ha az állam bármilyen formában hozzájárul ezekhez a költségekhez. Ez függetlenül attól igaz, hogy a folyósítás közvetlenül a vállalkozásnak vagy valamely kormányhivatalon keresztül a munkavállalóknak történik.

(60) A Bizottság pozitívan közelít az ilyen támogatásokhoz, mivel az érintett vállalkozás érdekein túlmutató gazdasági hasznot hoznak, lehetővé téve a strukturális változást és

⁽¹⁾ A Bíróság C-241/94 sz. ügyben (Franciaország kontra Bizottság (EBHT 1996. I-4551. o.), (Kimberly Clark Sopalin), 1996. szeptember 26-án hozott ítéletében megerősítette, hogy a francia hatóságok által a Nemzeti Foglalkoztatási Alapon keresztül diszkrecionális alapon végzett finanszírozás rendszere alkalmas volt arra, hogy bizonyos vállalkozásokat kedvezőbb helyzetbe hozzon másoknál, tehát a Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében támogatásnak minősüljön. (A Bíróság ítélete nem kérdőjelezte meg a Bizottságnak azt a következtetését, hogy a támogatás végül is összegegyeztethető volt a közös piaccal.)

enyhítve a nehézségeket, és gyakorta csak a nemzeti jogszabályok által a vállalkozásokra rótt kötelezettségekben fennálló különbségek kiegyenlítésére szolgálnak.

(61) A végkielégítés és a korengedményes nyugdíj költségeinek fedezése mellett a támogatást gyakran folyósítják valamely egyedi szerkezetátalakítási esetben képzés, tanácsadás, alternatív foglalkoztatási lehetőség felkutatásában nyújtott gyakorlati segítség, áttelepítési támogatás, és az új vállalkozást beindítani kívánó munkavállalók szakképzésének és támogatásának finanszírozására is. A Bizottság következetes módon kedvezően értékeli az ilyen támogatásokat.

(62) Az (56)–(61) pontban szabályozott támogatások fajtáját egyértelműen fel kell tüntetni a szerkezetátalakítási tervben, mivel a kizárólag az elbocsátott munkavállalók javát szolgáló szociális intézkedések finanszírozására szolgáló támogatásokat figyelmen kívül kell hagyni a (35)–(39) pontban említett kompenzációs intézkedések mértékének meghatározása során.

(63) A tagállamok közös érdekében a Bizottság a szerkezetátalakítási terv keretében gondoskodik arról, hogy minimálisra csökkentse a szerkezetátalakítás szociális hatásait a támogatást nyújtó országon kívüli tagállamokban.

4. TÁMOGATÁSI PROGRAMOK KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK RÉSZÉRE

4.1. ÁLTALÁNOS ELVEK

(64) A Bizottság csak akkor engedélyezi a nehéz helyzetben lévő kis- és középvállalkozások megmentését és/vagy szerkezetátalakítását célzó támogatási programokat, ha az érintett vállalkozások megfelelnek a Közösség kis- és középvállalkozásokra vonatkozó meghatározásának. A következő különleges rendelkezésekre is figyelemmel, ezeknek a programoknak az összegegyeztetettségét a 2. és a 3. fejezetben ismertetett feltételek alapján vizsgálják. Minden olyan támogatást, amelynek folyósítása program keretében történik, és amely nem felel meg az említett feltételeknek, egyedileg kell bejelenteni, és előzetesen jóvá kell hagyatni a Bizottsággal.

4.2. TÁMOGATHATÓSÁG

(65) Amennyiben az adott ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló szabályok másként nem rendelkeznek, a kis- és középvállalkozások részére a jövőben jóváhagyott programok keretében nyújtott támogatások csak akkor mentesülnek az egyedi bejelentés kötelezettsége alól, ha az érintett vállalkozás megfelel az 5. pontban foglalt három követelmény közül legalább egynek. A három követelmény egyikének sem megfelelő vállalkozásnak nyújtott támogatásról egyedi bejelentést kell küldeni a Bizottságnak annak megítélésére, hogy az adott vállalkozás nehéz helyzetben lévőnek minősül-e.

4.3. A MEGMENTÉSI TÁMOGATÁST TARTALMAZÓ PROGRAMOK ENGEDÉLYEZÉSÉNEK FELTÉTELEI

(66) Bizottsági jóváhagyásukhoz a megmentési támogatást tartalmazó programoknak eleget kell tenniük a (23) a), b), c) és e) pontban szabályozott feltételeknek. Ennek a fejezetnek az alkalmazásában a (23) d) pontban szabályozott feltétel helyébe a következő rendelkezés lép:

d) Megmentési támogatás legfeljebb hat hónapra nyújtható, amelynek során elemzést kell készíteni a vállalkozás helyzetéről. A fenti időszak vége előtt a tagállamnak jóvá kell hagynia egy szerkezetátalakítási, illetve felszámolási tervet, vagy követelnie kell a kedvezményezettől a kölcsön és a kockázati prémiumnak megfelelő támogatás visszatérítését.

A hat hónapnál hosszabb időre nyújtott megmentési támogatásról egyedi bejelentést kell küldeni a Bizottságnak.

4.4. A SZERKEZETÁTALAKÍTÁSI TÁMOGATÁST TARTALMAZÓ PROGRAMOK ENGEDÉLYEZÉSÉNEK FELTÉTELEI

(67) A Bizottság csak akkor engedélyez szerkezetátalakítási támogatási programokat, ha a támogatásnyújtás feltétele, hogy a kedvezményezettet az érintett tagállam által elfogadott szerkezetátalakítási tervet maradéktalanul végrehajtja, és a támogatás a következő feltételeknek megfelel:

a) *a működőképesség helyreállítása*: a (31)–(34) pontban foglalt követelményeket alkalmazni kell;

b) *a túlzott versenytorzulás megakadályozása*: mivel a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott támogatások általában kevésbé befolyásolják a versenyt, a (35)–(39) pontban foglalt elv, nevezetesen, hogy csökkenteni kell kedvezményezett vállalkozás jelenlétét az érintett piac(ok)on, nem alkalmazható, kivéve ha az adott ágazatban nyújtott állami támogatásokra vonatkozó szabályok másként rendelkeznek. A programoknak ugyanakkor elő kell írniuk, hogy a kedvezményezett vállalkozások ne növeljék kapacitásukat a szerkezetátalakítási terv során;

c) *a támogatásnak a szükséges minimumra korlátozása*: a (40) és a (41) pontban ismertetett elveket alkalmazni kell;

d) *az „először és utoljára” elv*: a (48)–(51) pontban megállapított szabályokat alkalmazni kell. A tagállamok ugyanakkor kötelesek egyedileg bejelenteni a Bizottságnak azokat az intézkedéseket, amelyeknél kivételt tesznek ez alól a szabály alól:

i. olyan rendkívüli és előre nem látható körülmények esetén, amelyekért a kedvezményezett vállalkozás nem felelős;

ii. amikor egy vállalkozás olyan vállalkozás eszközeit veszi át, amelyik már kapott megmentési vagy szerkezetátalakítási támogatást;

e) *a szerkezetátalakítási terv módosítása*: a tervben végrehajtott változtatások esetén be kell tartani az (52) pontban megállapított szabályokat.

4.5. A MEGMENTÉSI ÉS/VAGY SZERKEZETÁTALAKÍTÁSI TÁMOGATÁST TARTALMAZÓ PROGRAMOK ENGEDÉLYEZÉSÉNEK ÁLTALÁNOS FELTÉTELEI

(68) A programoknak szabályozniuk kell a megmentési és/vagy szerkezetátalakítási műveletek során egy vállalkozásnak adható támogatás maximális összegét, beleértve a tervmódosítás esetét is. Az ilyen összeget meghaladó mértékű támogatásokat egyedileg kell bejelenteni a Bizottságnak. A támogatás maximális összege nem haladhatja meg a 10 millió eurót, ideértve az egyéb forrásokból származó vagy más programok keretében nyújtott támogatásokat is.

4.6. ELLENŐRZÉS ÉS ÉVES BESZÁMOLÓ

(69) A (45), a (46) és a (47) pont nem vonatkozik a támogatási programokra. Ugyanakkor a jóváhagyás egyik feltétele az, hogy – általában évente egyszer – beszámolót készítsenek a program működéséről, amely tartalmazza a Bizottság egységesített éves beszámolókról szóló utasításában⁽¹⁾ meghatározott információkat. A beszámolóknak tartalmazniuk kell továbbá a kedvezményezett vállalkozások felsorolását, feltüntetve az egyes vállalkozások

a) nevét;

b) ágazati kódját, a NACE⁽²⁾ kétszámjegyű ágazati osztályozási rendszerének alkalmazásával;

c) munkavállalóinak számát;

d) éves forgalmát és mérlegfőösszegét;

e) a kapott támogatás összegét;

f) adott esetben a korábban kapott szerkezetátalakítási támogatást vagy az annak minősülő egyéb támogatást;

⁽¹⁾ Lásd a tagállamoknak címzett, 1994. február 22-én kelt levelet: Versenyjog az Európai Közösségekben, IIA. kötet.

⁽²⁾ Gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása az Európai Közösségekben; kiadja az Európai Közösségek Statisztikai Hivatala.

- g) azt, hogy a kedvezményezett vállalkozást felszámolták, illetve alávetették-e kollektív fizetéseképtelenségi eljárásnak a szerkezetátalakítási időszak vége előtt.

5. A MEZŐGAZDASÁGI ÁGAZATBAN NYÚJTOTT SZERKEZETÁTALAKÍTÁSI TÁMOGATÁSRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK ⁽¹⁾

5.1. KAPACITÁSCSÖKKENTÉS

- (70) A (35)–(39) és az (55) pont, valamint a (67) b) pont értelmében a kompenzációs intézkedések követelményét általában nem alkalmazzák kis- és középvállalkozásoknál, kivéve ha az adott ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló különös szabályok másként rendelkeznek. A mezőgazdasági ágazatban a Bizottság rendszerint előírja – függetlenül a vállalkozás méretétől – a szerkezetátalakítási támogatás valamennyi kedvezményezettje számára a kompenzációs intézkedések végrehajtását a (35)–(39) pontban ismertetett elveknek megfelelően. A tagállamok azonban alkalmazhatják a mezőgazdaságra a (73)–(82) pontban megállapított különös szabályokat is.

5.2. A TÖBBLETKAPACITÁS MEGHATÁROZÁSA

- (71) Ennek az iránymutatásnak az alkalmazásában a mezőgazdasági ágazatra vonatkozó strukturális többletkapacitás tényét a Bizottság esetenként határozza meg, figyelembe véve, különösen a következő tényezőket:
- a megfelelő termékkategóriát illetően az előző három év során hozott piac-stabilizációs intézkedések mértéke és trendje, különös tekintettel az export-visszatérítésekre, a piacról való kivonulásra, a világpiaci árak alakulására és az ágazati korlátozások érvényesítésére a Közösség jogszabályaiban. A termelési kvóták alá tartozó elsődleges termékeknel nem kell többletkapacitással számolni;
  - a halászat és az akvakultúra tekintetében az ágazat sajátos jellemzői, illetve az arra vonatkozó közösségi szabályok, és különösen a halászatnak és akvakultúrának nyújtott állami támogatások felülvizsgálatáról szóló iránymutatás ⁽²⁾ és a 2468/98/EK tanácsi rendelet ⁽³⁾.

5.3. MEGMENTÉSI ÉS SZERKEZETÁTALAKÍTÁSI TÁMOGATÁSI PROGRAMRA VALÓ JOGOSULTSÁG

- (72) A kis- és középvállalkozások megmentési és szerkezetátalakítási támogatási programra való jogosultságára, és

⁽¹⁾ Ennek az iránymutatásnak az alkalmazásában a Szerződés I. mellékletében felsorolt termékek előállításában és/vagy kereskedelmében érdekelt valamennyi szereplőre vonatkoznak, ideértve a halászatot és az akvakultúrát, kellő figyelemmel az ágazat sajátos jellemzőire és a Közösség különös szabályaira is.

⁽²⁾ HL C 100., 1997.3.27., 12. o.

⁽³⁾ HL L 312., 1998.11.20., 19. o.

konkrétabban a támogatás nyújtásáról szóló egyedi bejelentés követelménye alóli mentesítésre vonatkozó (65) pont rendelkezései nem vonatkoznak a mezőgazdasági ágazatra (termelés, feldolgozás és forgalmazás). Ebben az ágazatban a jövőben engedélyezésre kerülő támogatási programok keretében kis- és középvállalkozásoknak nyújtott olyan támogatások esetén, amelyek nem felelnek meg a (65) pontban foglalt feltételeknek, kivétel tehető az egyedi bejelentési kötelezettség alól.

5.4. KAPACITÁSCSÖKKENTÉS

- (73) Az érintett tagállam kérelmére a Bizottság, az iránymutatás kapacitáscsökkentésre vonatkozó általános rendelkezéseivel szemben másik lehetőségként a következő rendelkezéseket alkalmazza a mezőgazdasági ágazat szereplőire:

a) Általános eset

- (74) Amennyiben strukturális termelési többletkapacitás áll fenn, a (35)–(39) pontban ismertetett visszafordíthatatlan kapacitáscsökkentést, illetve -felszámolást kell előírni. Az elsődleges mezőgazdasági termelés esetében ugyanakkor ennek a követelménynek a helyébe az a követelmény lép, hogy a kapacitáscsökkentést, illetve -felszámolást legalább öt éven keresztül fent kell tartani, a következőképpen:

- bizonyos termékekre vagy gazdasági szereplőkre irányuló intézkedések esetén a termelőkapacitás csökkentésének általában el kell érnie annak a termelőkapacitásnak a 16 %-át ⁽⁴⁾, amelyre a szerkezetátalakítási támogatást ténylegesen nyújtják;
- egyéb, nem a fenti csoportokra vonatkozó intézkedések esetén a kapacitáscsökkentésnek általában el kell érnie azoknak a strukturális többletet képező termékek kibocsátási értékének legalább 8 %-át ⁽¹⁾, amelyre a szerkezetátalakítási támogatást ténylegesen nyújtják.

- (75) A szerkezetátalakítási támogatásra való jogosultság, illetve a támogatás összegének meghatározásakor nem veszik figyelembe a közösségi kvóták vagy az ahhoz kapcsolódó rendelkezések betartásának eredményeként az egyes gazdasági szereplőknél megjelenő terheket.

b) A mezőgazdasági kisvállalkozások különleges esete

- (76) Az iránymutatás alkalmazásában mezőgazdasági kisvállalkozásnak a mezőgazdasági ágazatnak azok a szereplői minősülnek, amelyek legfeljebb évi 10 munkaegységgel rendelkeznek.

⁽⁴⁾ Támogatott térségek esetén, ideértve a kedvezőtlen helyzetű régiókat is, a kapacitáscsökkentési követelmény két százalékponttal alacsonyabb.

(77) Mezőgazdasági kisvállalkozások esetén a visszafordíthatatlan kapacitáscsökkentés, illetve -felszámolás követelménye az érintett piac szintjén is teljesítettnek tekinthető (nem szükséges, hogy kizárólag a szerkezetátalakítási támogatás kedvezményezettjeit vagy akár csak egyiküket is érintse). A közös agrárpolitikai rendelkezések betartásával a tagállamok eldönthetik, hogy melyik kapacitáscsökkentési rendszert kívánják alkalmazni a mezőgazdasági kisvállalkozásokra. Általános szabályként ilyen esetekben a tagállamoknak bizonyítaniuk kell a következőket:

- i. bizonyos termékekre, illetve gazdasági szereplőkre irányuló intézkedések esetén a rendszernek csökkentenie kell az adott tagállamban strukturális többletet képező termék(ek) termelőkapacitását annak a termelőkapacitásnak legalább 10 %-ával ⁽¹⁾, amelyre a szerkezetátalakítási támogatást ténylegesen nyújtják;
- ii. egyéb, nem a fenti csoportokra vonatkozó intézkedések esetén a kapacitáscsökkentésnek általában el kell érnie azon strukturális többletet képező termékek kibocsátási értékének legalább 5 %-át ⁽¹⁾, amelyre a szerkezetátalakítási támogatást ténylegesen nyújtják. A csökkentés vonatkozhat akár a szerkezetátalakítási támogatással előnyben részesített termékekre, akár pedig az I. mellékletben felsorolt, strukturális többletet képező egyéb termékekre.

A tagállamnak igazolnia kell azt is, hogy a kapacitáscsökkentést a szerkezetátalakítási támogatás hiányában alkalmazott egyéb csökkentés esetén is előírják.

(78) Amennyiben nem írnak elő kapacitáscsökkentést a támogatás kedvezményezettje számára, a (79), a (80) és a (81) pontban rögzített küszöb elérését követő két éven belül végre kell hajtani a csökkentésre irányuló intézkedéseket.

c) *A mezőgazdasági ágazat valamennyi szereplőjére vonatkozó különös feltételek*

(79) Ebben az ágazatban még a nagyon kis összegű támogatások is megfelelhetnek a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételeknek. Elismerve azonban az elsődleges mezőgazdasági termelés (és közvetett módon a Szerződés I. mellékletében felsorolt termékek feldolgozásának és forgalmazásának) szintjén végrehajtott kapacitáscsökkentéssel járó gyakorlati problémákat, ugyanakkor elismerve a 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja szerinti eltérésre való jogosultsághoz fűződő közös érdeket, a Bizottság valamennyi egyéb feltétel betartása esetén felmentést ad a kapacitáscsökkentés kötelezettsége alól a következő helyzetekben:

- i. termékekre, illetve gazdasági szereplők meghatározott kategóriájára irányuló intézkedések esetén, amennyiben a bármely egymást követő tizenkét hónapból álló

időszak során valamennyi kedvezményezett javára hozott döntések összessége az adott termékekből az érintett országban előállított teljes évi mennyiségnek legfeljebb 3 %-át érinti;

- ii. egyéb, nem a fenti kategóriákra irányuló intézkedések esetén, amennyiben a bármely egymást követő tizenkét hónapból álló időszak során valamennyi kedvezményezett javára hozott döntések összessége az érintett tagállam mezőgazdasági termelése teljes éves értékének legfeljebb 1,5 %-át érinti.

(80) Az érintett tagállam kérelmére a (79) pont i. és ii. alpontjában szereplő földrajzi referenciákat regionális szinten is meg lehet állapítani valamennyi intézkedést illetően. Egy ország (vagy régió) termelésének meghatározásakor minden esetben a szokásos termelési szinteket (általában az előző három év átlagát) kell alapul venni, ami pedig a kedvezményezettek termelési mennyiségét vagy értékét illeti, ennek reprezentatív módon tükröznie az érintett vállalkozásoknak a támogatás nyújtására vonatkozó döntést megelőző teljesítményét.

(81) A kapacitáscsökkentési kötelezettség alóli mentesítés semmi esetre sem jelentheti az ágazati korlátozások alá tartozó tevékenységekkel kapcsolatos beruházási támogatás burkolt tolerálását.

(82) A (79), a (80) és a (81) pontban foglalt kapacitáscsökkentési kötelezettség alóli mentesítésben megállapított mértékek túllépése esetén:

- i. az előírt kapacitáscsökkentést a támogatás által érintett összkapacitás, és nem csupán a küszöböt meghaladó rész alapján kell megállapítani;
- ii. azoknál a kedvezményezetteknel – a mezőgazdasági kisvállalkozásokon kívül – amelyek támogatását a megfelelő küszöbértékek elérése előtt hagyták jóvá, a mezőgazdasági kisvállalkozásokra a (76), a (77) és a (78) pontban meghatározott intézkedésekhez hasonló módon lehet a kapacitáscsökkentést elérni.

5.5. AZ „ELŐSZÖR ÉS UTOLJÁRA” FELTÉTEL

(83) A mezőgazdasági ágazatra is alkalmazni kell azt az elvet, hogy szerkezetátalakítási támogatás nyújtására csak egyszer kerülhet sor. A (48)–(51) és a (67) ponttól eltérve ugyanakkor az elsődleges mezőgazdasági termeléssel kapcsolatos egyedi támogatás, illetve megmentési és szerkezetátalakítási programok esetén öt évre rövidül az az időtartam, amelynek során az olyan rendkívüli és előre nem látható körülményektől eltekintve, amelyekért a vállalkozás nem felelős,

⁽¹⁾ Támogatott térségek esetén, ideértve a kedvezőtlen helyzetű régiókat is, a kapacitáscsökkentési követelmény két százalékponttal alacsonyabb.

tilos a további támogatásnyújtás. A fenti elvtől való eltéréstől nem szükséges egyedi bejelentést küldeni a Bizottságnak, amennyiben a programban szabályozott és a Bizottság által jóváhagyott feltételekkel összhangban kerül rá sor. A megmentési és szerkezetátalakítási programok olyan módosításai, amelyek célja a program Bizottság általi jóváhagyásának időpontjában előre nem látható piaci fejlemények figyelembevétele, eseti alapon kerülnek elbírálásra.

5.6. ELLENŐRZÉS ÉS ÉVES BESZÁMOLÓ

(84) A 3. és a 4. fejezetben foglalt szabályokat kell alkalmazni a mezőgazdasági ágazattal kapcsolatos ellenőrzésre és éves beszámolókra is, kivéve a kedvezményezettek felsorolásának és a vállalkozásokkal kapcsolatos egyes információk [lásd (69) a)–g) pont] megadásának kötelezettségét. Ez utóbbi kötelezettség nem vonatkozik a mezőgazdasági kisvállalkozásokat érintő programokra.

(85) A (73)–(82) pontban foglalt rendelkezések alkalmazása esetén a beszámolóknak tartalmaznia kell

a) vagy a szerkezetátalakítási támogatás által ténylegesen támogatott termelés mennyiségére (illetve értékére), és a fenti pontok rendelkezései alapján végrehajtott kapacitáscsökkentésre vonatkozó adatokat;

b) vagy annak tényét, hogy teljesültek a kapacitáscsökkentési kötelezettség alóli mentesítés (79), (80) és (81) pontban foglalt feltételei.

5.7. A „TÁMOGATOTT TÉRSÉGEK” FOGALMÁNAK MEGHATÁROZÁSA

(86) Az iránymutatás alkalmazásában a „támogatott térségek” [lásd az (53) és az (54) pontot is] fogalma a mezőgazdasági ágazat szereplőit illetően magában foglalja az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalpból (EMOGA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról, valamint egyes rendeletek módosításáról, illetve hatályon kívül helyezéséről szóló, 1999. május 17-i 1257/1999/EK tanácsi rendeletben ⁽¹⁾ meghatározott kedvezőtlen helyzetű térségeket is.

6. A 88. CIKK (1) BEKEZDÉSE SZERINTI MEGFELELŐ INTÉZKEDÉSEK

(87) A Szerződés 88. cikk (1) bekezdésének megfelelően a Bizottság javasolja, hogy létező támogatási programjaik tekintetében a tagállamok hozzanak megfelelő intézkedéseket a következők szerint. A jövőben a Bizottság csak a következő rendelkezések betartása esetén engedélyez támogatási programokat.

6.1. A SZERKEZETÁTALAKÍTÁSI IDŐSZAK SORÁN TÁRGYI BERUHÁZÁSOKRA NYÚJTOTT TÁMOGATÁSOKRÓL SZÓLÓ EGYEDI BEJELENTÉS

(88) Ha egy nagyvállalkozás az iránymutatás alapján vizsgált szerkezetátalakítási támogatásban részesül, mindennemű további beruházási támogatás a szerkezetátalakítási időszak során, még ha Bizottság által már engedélyezett program alapján történik is, valószínűleg befolyásolja a Bizottságot a kötelező kompenzációs intézkedések mértékének meghatározásában.

(89) Egy ilyen vállalkozás szerkezetátalakításának időszaka alatt a tárgyi beruházások ösztönzésére 2000. június 30. után nyújtott támogatásokról (még ha regionális fejlesztési, környezetvédelmi vagy bármely egyéb célkitűzést szolgálnak is) egyedi bejelentést kell küldeni a Bizottságnak, a *de minimis* szabály ⁽²⁾ körébe tartozó esetek kivételével.

6.2. A BIZOTTSÁG TÁJÉKOZTATÁSÁNAK SZÜKSÉGESSÉGE A KEDVEZMÉNYEZETT VÁLLALKOZÁSNAK NYÚJTOTT VALAMENNYI TÁMOGATÁSRÓL

(90) Ha egy nagyvállalkozás az iránymutatás alapján vizsgált szerkezetátalakítási támogatásban részesül, a Bizottság ilyen támogatással kapcsolatos határozata megfelelő végrehajtásának ellenőrzéséhez nagyfokú átláthatóságra van szükség a vállalkozásnak folyósított esetleges további támogatások tekintetében, még ha már engedélyezett program alapján történik is, illetve akkor is, ha a támogatás nem tartozik a 88. és a 89. pontban foglalt egyedi bejelentési kötelezettség alá.

(91) 2000. június 30-ától kezdődően a nagyvállalkozásoknak nyújtott szerkezetátalakítási támogatásról szóló bejelentésben – tájékoztatás céljából – fel kell tüntetni a kedvezményezett vállalkozásnak a szerkezetátalakítási időszak során folyósítani tervezett valamennyi további támogatást, a *de minimis* szabály körébe tartozó esetek kivételével.

(92) Hasonlóképpen, az iránymutatás (45), (46) és (47) pontjának megfelelően benyújtandó beszámolóknak fel kell tüntetni a kedvezményezett vállalkozásnak az adott időszak során nyújtott egyéb támogatásokat, illetve valamennyi olyan támogatást, amelyet a szerkezetátalakítási időszak során terveznek nyújtani a kedvezményezett vállalkozásnak, a *de minimis* szabály körébe tartozó esetek kivételével.

(93) A Bizottság fenntartja a jogot arra, hogy a Szerződés 88. cikke (2) bekezdésének értelmében eljárást kezdeményezzen egy adott vállalkozás támogatásának megakadályozása érdekében, ha a jóváhagyott program alapján nyújtott támogatás alkalmas az iránymutatás előírásainak megkerülésére.

⁽¹⁾ HL L 160., 1999.6.26., 80. o.

⁽²⁾ HL C 68., 1996.3.6., 9. o.

6.3. A HATÁLYOS MEGMENTÉSI VAGY SZERKEZETÁTALAKÍTÁSI PROGRAMOK KIIGAZÍTÁSA AZ ENNEK AZ IRÁNYMUTATÁSNAK MEGFELELŐ MÓDON

- (94) A tagállamok kötelesek úgy kiigazítani azokat a létező megmentési és szerkezetátalakítási programjaikat, amelyeket 2000. június 30. után is fenn kívánnak tartani, hogy a fenti időpontot követően összhangban legyenek ezzel az iránymutatással és különösen a 4. fejezet előírásaival.
- (95) Annak érdekében, hogy a Bizottság nyomon követhesse a kiigazítási folyamatot, a tagállamok kötelesek 1999. december 31-ig megküldeni a Bizottságnak az ilyen programok felsorolását. Ezt követően, és legkésőbb 2000. június 30-ig elegendő információt kell szolgáltatniuk a Bizottságnak ahhoz, hogy az ellenőrizhesse a programok iránymutatásnak megfelelő, tényleges módosítását.

7. HATÁLYBALÉPÉS; AZ IRÁNYMUTATÁS IDŐBELI HATÁLYA ÉS FELÜLVIZSGÁLATA

7.1. A REGIONÁLIS TÁMOGATÁSRA VONATKOZÓ IRÁNYMUTATÁS MÓDOSÍTÁSA

- (96) A regionális állami támogatásokról szóló iránymutatás⁽¹⁾ 4.4 pontja akként módosul, hogy a szövegből a „kivéve” szóval kezdődő részt el kell hagyni egészen a pont végéig. Ez a szövegrész kizárta az „induló beruházás” köréből valamely létesítmény megvásárlását egy nehéz helyzetben lévő vállalkozástól, és ezáltal a regionális támogatásra való jogosultságból az ilyen vállalkozást. A kizárás tehát a továbbiakban nem hatályos. Ugyanakkor ha egy létesítményt nehéz helyzetben lévő vállalkozástól vásárolnak meg, különösen bizonyítani kell a 4.5 pontban megállapított feltétel teljesülését, nevezetesen, hogy az ügylet piaci feltételek között megy végbe.

7.2. AZ IRÁNYMUTATÁS HATÁLYBALÉPÉSE ÉS IDŐBELI HATÁLYA

- (97) A következő rendelkezésekre is figyelemmel, ez az iránymutatás az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba. Új határozat eltérő rendelkezésének hiányában az iránymutatás öt évig marad hatályban.

7.3. MEZŐGAZDASÁGI KISVÁLLALKOZÁSOKNAK NYÚJTOTT TÁMOGATÁSOK

- (98) A mezőgazdasági kisvállalkozások megmentésére és szerkezetátalakítására nyújtott támogatásokat, amelyekről 2000. április 30-ig egyedi bejelentést tettek a Bizottságnál, az e szöveg elfogadása előtt hatályos iránymutatás alapján bírálják el. Ilyen támogatások tekintetében a Bizottság megújította korábbi iránymutatásának kiterjesztését, amelyről értesítették a tagállamokat, és amelyet az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* 1999. március 10-én (lásd a 2. lábjegyzetet) tettek közzé.
- (99) Valamennyi programra vonatkoznak azonban a (94) és a (95) pontban foglalt megfelelő intézkedések, amennyiben az adott programot 2000. június 30. után is fenn kívánják tartani.

7.4. NAGYVÁLLALKOZÁSOKNAK NYÚJTOTT TÁMOGATÁSOK

- (100) A következő rendelkezésekre is figyelemmel, a Bizottság a nagyvállalkozásoknak nyújtott megmentési vagy szerkezetátalakítási támogatásnak a közös piaccal való összeegyeztethetőségét ennek az iránymutatásnak az alapján bírálja el, amint azt az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* közzéteszik.

A Bizottság által a közzététel napját megelőzően beérkezett bejelentéseket azonban a bejelentés időpontjában hatályos követelmények alapján bírálják el.

7.5. BE NEM JELENTETT TÁMOGATÁSOK

- (101) Minden olyan megmentési és/vagy szerkezetátalakítási támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét, amelyet a Szerződés 88. cikk (3) bekezdésének megsértésével a Bizottság engedélye nélkül nyújtottak, a Bizottság a következők szerint vizsgálja meg:

- a) ennek az iránymutatásnak az alapján, amennyiben a támogatás egy részét, illetve egészét az iránymutatásnak az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* való közzétételét követően nyújtották;
- b) minden egyéb esetben a támogatás nyújtásának időpontjában hatályos iránymutatás alapján.

⁽¹⁾ HL C 74., 1998.3.10., 9. o.

I. MELLÉKLET

AZ EGYEDI SZERKEZETÁTALAKÍTÁSI TÁMOGATÁSOKRÓL SZÓLÓ BEJELENTÉS FORMÁJA

I. A vállalkozással kapcsolatos információk

- a vállalkozás neve,
- jogállása,
- tevékenységi ágazata, a NACE-kód szerint,
- a fő részvényesek neve és részesedésük mértéke,
- a részvényesek közötti megállapodások felsorolása („kemény mag” létrehozása, elővásárlási jog stb.),
- ha az adott vállalkozás csoporthoz tartozik, a csoport teljes szervezeti felépítésének naprakész leírása, amelyből kitérnek a tagok egymás közötti kapcsolata (tőkearány és szavazati jog),
- ha a vállalkozás felszámolási vagy a fizetőképesség helyreállítására szolgáló bírósági eljárást követő eszközvásárlás útján jött létre, az érintett vállalkozás(ok) tekintetében is meg kell adni a fenti adatokat,
- a fő termelési telephelyek elhelyezkedése a világban, a foglalkoztatottak számával együtt,
- kis- és középvállalkozásként kezelt vállalkozás esetén a tagállamnak bizonyítania kell, hogy a vállalkozás valamennyi szempontból megfelel a Közösségi meghatározásnak. Ha igen, meg kell indokolni, hogy miért nem jogosult a kis- és középvállalkozások részére nyújtott szerkezetátalakítási támogatást tartalmazó programban való részvételre (vagy nincs ilyen program, vagy a vállalkozás nem felel meg a jogosultság követelményeinek),
- eredménykimutatás (lehetőleg) az előző három, de legalábbis a legutolsó évről,
- vagyonfelügyelő kijelölését vagy vizsgálat indítását elrendelő bírósági határozatok másolata.

II. Piacfelmérések

A tagállamok kötelesek a Bizottság elé terjeszteni a nehéz helyzetben lévő vállalkozás által kiszolgált piac(ok)ról készített felmérést, megnevezve a tanulmányt készítő szervezetet. A piacfelmérésnek tartalmaznia kell különösen a következőket:

- a felmért piac pontos meghatározása,
- a fő versenytársak neve, részesedésük a világpiacra, a közösségi, illetve a hazai piacon,
- a vállalkozás piaci részesedéseinek alakulása a legutóbbi években,
- a teljes termelőkapacitás és a Közösségen belüli keresleti viszonyok felmérése, megállapítva, hogy van-e többletkapacitás a piacon,
- a kereslet, az összkapacitás és a piaci árak Közösségen belüli trendjére vonatkozó előrejelzések a következő öt évre.

III. A támogatás ismertetése

- bizonyítsa, hogy a vállalkozás saját működésének, nem pedig az érintett csoporton belüli önkényes költségfelosztás eredményeként került nehéz helyzetbe,
- közölje, hogy a vállalkozás kapott-e korábban megmentési támogatást, és ha igen, adja meg a jóváhagyás időpontját, és csatolja a tagállam kötelezettségvállalását szerkezetátalakítási vagy felszámolási terv benyújtására,
- közölje, hogy a vállalkozás vagy olyan leányvállalata, amelyben legalább 25 %-os tőkerészesedéssel vagy szavazati aránnyal rendelkezik, kapott-e korábban szerkezetátalakítási, illetve annak minősülő támogatást. Ha igen, jelölje meg a Közösség korábbi határozatait,

- adja meg a tervezett támogatás formáját, és az ahhoz kapcsolódó pénzügyi kedvezmények teljes összegét,
- ismertesse a Közösségen belüli versenytorzító hatások enyhítésére javasolt kompenzációs intézkedéseket,
- ismertesse azokat a bármilyen típusú támogatásokat, amelyben a vállalkozás várhatóan részesülni fog a szerkezetátalakítási időszak vége előtt, a *de minimis* szabály körébe tartozó esetek kivételével.

IV. Szerkezetátalakítási terv

A tagállam köteles benyújtani a (29)–(47) pontnak megfelelően készített szerkezetátalakítási tervet, amely legalább a következő információkat tartalmazza:

- a piacfelmérésből eredő különböző piaci feltételezések ismertetése,
- annak elemzése, hogy a vállalkozás milyen okok miatt került nehéz helyzetbe,
- a vállalkozás számára javasolt jövőbeni stratégia ismertetése,
- a tervezett különböző szerkezetátalakítási intézkedések és azok költségeinek bemutatása,
- a nehéz helyzetben lévő vállalkozás eltűnésének és a szerkezetátalakítási terv végrehajtásának regionális és/vagy nemzeti szintű gazdasági, illetve társadalmi következményeit összehasonlító vizsgálat,
- a különféle intézkedések végrehajtásának ütemterve, és a szerkezetátalakítási terv teljes körű végrehajtásának végső határideje,
- a szerkezetátalakítással kapcsolatos pénzügyi rendelkezések pontos ismertetése:
  - a még rendelkezésre álló tőke felhasználása,
  - eszközök vagy leányvállalatok értékesítése a szerkezetátalakítás finanszírozásának támogatására,
  - a különböző magánrésztulajdosok és a fő hitelező bankok pénzügyi kötelezettségvállalása,
  - az állami segítségnyújtás összege és az összeg szükségességének bizonyítása,
  - szükség esetén visszatérítendő kölcsönök nyújtása és egy jobb megtérülést biztosító záradék beiktatása a támogatás visszafizetésének biztosítására;
- a következő öt évre előirányzott eredménykimutatás a várható tőkemegtérüléssel, és több forgatókönyv alapján készített érzékenységi vizsgálattal együtt;
- a tervezett szerkezetátalakítással kapcsolatban a vállalkozás munkavállalóit képviselő szakszervezettel folytatott megbeszélések jegyzőkönyve;
- a szerkezetátalakítási terv készítőjének/készítőinek neve, és a terv elkészítésének időpontja.

V. A tagállam kötelezettségvállalása

A tagállamnak köteleznie kell magát arra, hogy a jóváhagyott szerkezetátalakítási tervről szóló beszámolóiban megadja a szerkezetátalakítási támogatásban részesített vállalkozás számára a szerkezetátalakítási időszak befejeződése előtt, akár program keretében, akár egyedi alapon, bármely formában nyújtott további támogatásokra vonatkozó valamennyi megfelelő információt.

II. MELLÉKLET

A MEGMENTÉSI TÁMOGATÁSRÓL SZÓLÓ BEJELENTÉS FORMÁJA

A vállalkozásra vonatkozó alapvető információk

A vállalkozás neve:

Jogállása:

Tevékenységi ágazata:

Foglalkoztatottainak száma (megfelelő esetben összevont adat):

Működési költségei és pénzügyi terhei az elmúlt 12 hónap során:

A tervezett kölcsön maximális összege:

A hitelező neve:

A bejelentés alapjául szolgáló, benyújtandó dokumentumok:

- a legutolsó eredménykimutatás és mérleg, vagy a nemzeti társasági jog alapján a vállalkozás ellen indított vizsgálatot elrendelő bírósági határozat példánya,
  - a tagállam kötelezettségvállalása, amelynek értelmében a megmentési támogatás jóváhagyásának napját követő legkésőbb hat hónapon belül a Bizottság elé terjeszt egy szerkezetátalakítási vagy felszámolási tervet, illetve annak bizonyítékát, hogy mind a kölcsönt, mind pedig a támogatást teljes egészében visszafizették,
  - a következő hat hónapra szóló likviditási terv, a rövidtávon igénylendő hitelösszegek feltüntetésével,
  - a nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak (a megmentési támogatással összefüggésben) tett hitelajánlat példánya, amely feltünteti a hitelezett összegek folyósításának és visszafizetésének feltételeit,
  - hitelgarancia esetén, a szóban forgó hitelt fedező garancia tervezetének egy példánya.
-